

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЦИВІЛЬНА БЕЗПЕКА»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Цивільна безпека» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **11 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Цивільна безпека» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

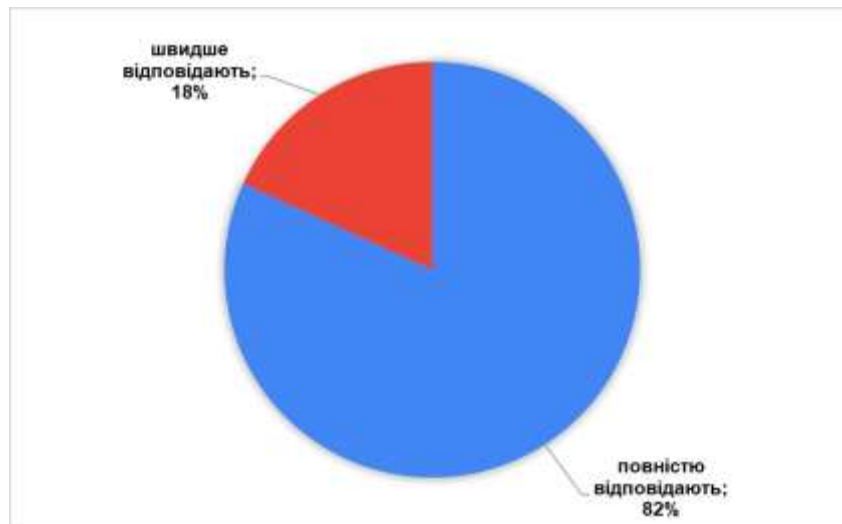

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено в табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Засвоєння основ базових знань з професії	2
Базові загальні знання	3
Здатність до аналізу і синтезу	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Прийняття рішень	1
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Здатність до навчання	4
Здатність до критики та самокритики	5
Елементарні комп'ютерні навички	6
Дослідницькі навички і уміння	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	0	36,4	27,3	36,4
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	0	0	27,3	72,7
Стратегічне мислення	0	0	18,2	54,5	27,3
Націленість на кінцевий результат	0	0	0	36,4	63,6
Здатність працювати в колективі, команді	0	0	0	36,4	63,6
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	0	9,1	36,4	54,5
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	0	9,1	18,2	72,7
Навички управління персоналом, колективом	0	9,1	18,2	36,4	36,4
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	0	9,1	45,5	45,5
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	0	9,1	27,3	63,6
Ведення ділової документації	0	0	18,2	27,3	54,5

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5, по 100%) наступних якостей та навичок випускників: «рівень базових (професійних) знань і навичок», «націленість на кінцевий результат», «здатність працювати в колективі, команді».

Меншими балами оцінили наступні критерії (мінімальна сума відсотків за балами 4 і 5) – «рівень загальнотеоретичної підготовки» (63,6%), «навички управління персоналом, колективом» (72,7%).

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Цивільна безпека» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Цивільна безпека» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	73
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	91
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	91
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	55
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	64
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	45
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	45
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	36

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів найбільш необхідних складових ОПП «Цивільна безпека» наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (91%);
2. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (91%);
3. Співвідношення теоретичної і практичної частини (73%);
4. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (64%);
5. Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (55%).

Тому, при перегляді освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 91%-ву позитивну відповідь (рис. 2).

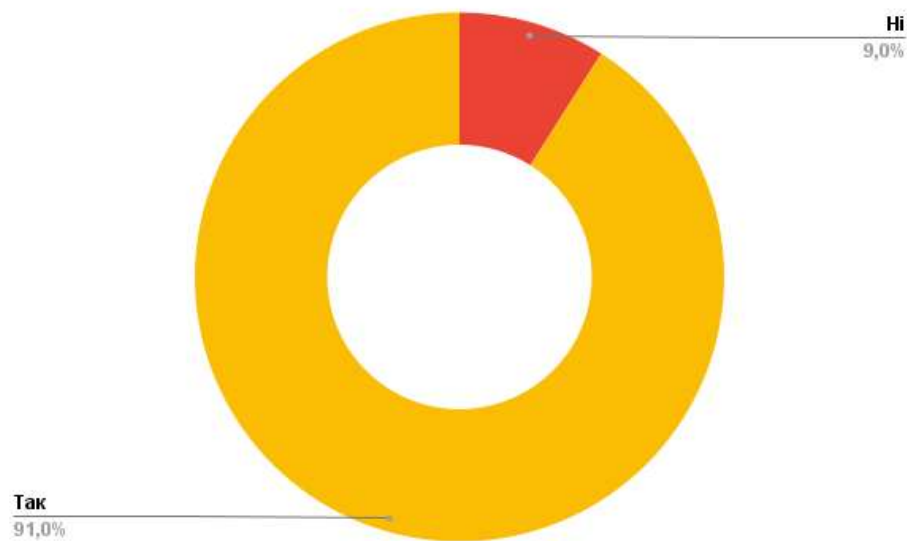

Рис. 2. Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- необхідно ввести до освітнього процесу - Ділова іноземна мова;
- необхідно вивести з освітнього процесу - пропозицій не надійшло.

Інших пропозицій від викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Цивільна безпека» не надійшло.

Висновки

1. При оцінюванні науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Цивільна безпека» за критерієм «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» виявилось, що 82% респондентів вважають рівень знань випускників таким, що повністю відповідає високому значенню відповідності знань випускників виробничим реаліям. А це значить, що бакалаври з цивільної безпеки після закінчення ТДАТУ будуть затребуваними на ринку праці.

2. Щодо рейтингу тринадцяти найважливіших компетентностей випускника для роботи за фахом, слід відзначити, що у першому блоці лідирує компетентність «здатність застосовувати знання на практиці», у другому компетентність «прийняття рішень». А це речі, які взаємодоповнюють одне одного. Адже, якщо здобувач вміє застосовувати знання на практиці в умовах виробництва, то і безпекові управлінські рішення, які він вимушений приймати, будуть адекватними виробничим ситуаціям, особливо в умовах дії на працівників небезпечних або шкідливих чинників.

3. Оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми показує що доволі великий відсоток викладачів посередньо оцінює рівень їхньої загальнотеоретичної підготовки та відзначає незначні навички управління персоналом, колективом. Для підвищення рівня вказаних критеріїв пропонується збільшити частку навчальних занять, які будуть сприяти розвитку у здобувачів вищої освіти аналітичних здібностей щодо питань історії, проблем та тенденцій розвитку культури України, навчать володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду для професійної діяльності, основами аналізу суспільних явищ і процесів тощо. Це, в першу чергу, дисципліну циклу загальної підготовки «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Філософія», «Фізика» тощо.

4. Респондентами було виокремлено п'ять найнеобхідніших на їх думку складових освітньо-професійної програми «Цивільна безпека», на яких необхідно сфокусувати увагу при її перегляді та оновленні, а саме: «Спрямованість дисциплін на майбутню професію», «Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «Співвідношення теоретичної і практичної частини», «Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)», «Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи). Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

5. Опитувані науково-педагогічні працівники в своїх пропозиціях вказали, що є доцільним введення до освітнього процесу такої дисципліни, як «Ділова іноземна мова». 91% викладачів вважають за необхідне залучення до перегляду та оновлення освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» роботодавців.

6. Надані пропозиції викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми будуть розглянуті і обговорені на засіданні робочої групи.

Гарант ОПП «Цивільна безпека»
за першим (бакалаврським)
рівнем освіти, к.т.н., доцент

Михайло ЗОРЯ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР